

Motion till riksdagen 2020/21:1969

av **Johan Hultberg (M)**

Förbättra efterlevnaden av det internationella regelverket avseende sjöfarten

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra efterlevnaden av internationella regelverk avseende sjöfart och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I september 2011 drabbades Tjörn av ett allvarligt oljeutsläpp efter en kollision mellan ett maltesiskt fraktfartyg och ett belgiskt fiskefartyg utanför Jyllands nordvästkust. Oljeutsläppet är det största som drabbat västkusten, och händelsen satte inte minst Tjörns kommuns räddningstjänst och krisberedskap på prov. Av denna allvarliga händelse är det viktigt att lära och med utgångspunkt i gjorda erfarenheter förstärka beredskapen för liknande händelser. Då sjöfarten på både Västerhavet och Östersjön ökar, med inte minst allt fler oljetransporter, ökar risken för nya allvarliga oljeutsläpp. Det understryker betydelsen av att jobba olycksförebyggande men också av att stärka samhällets beredskap och förmåga att hantera oljeutsläpp.

Hanteringen av oljepåslaget på Tjörn blottade många brister. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) gjorde tillsammans med Havs- och vattenmyndigheten (HaV) en gemensam utvärdering som blev klar våren 2014. Utvärderingen identifierade en lång rad brister, bland annat uppmärksammades att flera aktörers roller och uppgifter var otydliga. I rapporten lyfts särskilt behovet av att förtydliga vilka förväntningar kommunen kan ha på MSB, HaV, Naturvårdsverket och länsstyrelsen. När en allvarlig händelse, såsom ett oljepåslag, inträffar måste ansvarsfördelningen vara tydlig. Det måste vara klart vad respektive aktör har för roll och uppgifter.

När det gäller kostnaderna för oljeutsläppet som drabbade Tjörn 2011 har berörda rederier, via sina försäkringsbolag, betalt 105 miljoner kronor efter en förlikning. Ett betydande belopp kan tyckas men beloppet understiger kraftigt de kostnader som

olyckan totalt har vållat. En stor del av notan för olyckan har skattebetalare i Sverige och i synnerhet på Tjörn fått ta. Det är orimligt. Någon vidare rättslig följd har olyckan heller inte fått utan utredningen om ansvarsfrågan lades ner. Detta bland annat eftersom de inblandade fartygens flaggstater, dvs Malta och Belgien, inte har svarat på skrivelser från internationella åklagarkammaren. Det är minst sagt anmärkningsvärt. Regeringen måste därför driva på internationellt, inom EU men också inom IMO som är den internationella sjöfartsorganisationen, för att säkerställa bättre efterlevnad av beslutade regler. Konkret skulle regeringen exempelvis kunna lägga fram förslag om skärpta sanktionsmöjligheter. Det är viktigt för såväl miljön, säkerheten, arbetsmiljön som möjligheten att upprätthålla en sund konkurrens att efterlevnaden av de internationella regelverken avseende sjöfarten förbättras. Och ansvar måste kunna utkrävas av den som är vållande till en olycka och samhällets beredskap för nya oljeutsläpp stärkas.

Johan Hultberg (M)